

The Da Vinci Code valt zwaar tegen

Op 17 mei ging in Cannes de controversiële speelfilm The Da Vinci Code in première. De critici waren na afloop uitermate negatief.

18-5-2006

Tegen het einde van de film, zo schreef *nrc.next* vandaag, werd het de zaal allemaal te veel. Op het moment dat prof. Tom Hanks cryptologe Audrey Tautou plechtig aankeek en zei: ‘Jij bent de laatste levende afstammeling van Jezus

Christus', proestte de verzamelde internationale pers het uit. Ook theoloog Rolf Deen van KFA Filmbeschouwing zag de film en schreef recensie.

College aan kindvrouwkje

Een 2,5 uur durend hoorcollege aan een kindvrouwkje met vragende ogen door geleerde heren wiens betoog af en toe onderbroken wordt door een achtervolging of een schietpartij. Dat hebben regisseur Ron Howard en scenarioschrijver Akiva Goldsman gemaakt van de pageturner De Da Vinci Code. Voor wie het boek niet las is het niet te volgen en voor wie het wel las biedt de film niet veel extra.

Moord in het Louvre

Het verhaal van de film is een getrouwe weergave van het boek. De curator van het Louvre – grootvader van de hoofdpersoon Sophie Neveu – is vermoord. Op en rond zijn lichaam

dat in de Grande Galerie van het museum ligt, liet hij zelf een gruwelijk spoor van geheimzinnige symbolen en aanwijzingen achter. Als symbooldeskundige Robert Langdon (Tom Hanks) en cryptologe Sophie Neveu (Audrey Tatou) het mysterie willen ontrafelen worden zij bijna het slachtoffer van een strijd tussen de Priorij van Sion, een geheim genootschap dat de waarheid van de Heilige Graal bewaart en de katholieke sekte Opus Dei die in opdracht van het Vaticaan de geheime documenten die de waarheid bevatten wil vernietigen. In de 'grootste doofpot van de geschiedenis' zit het geheim dat Jezus en Maria Magdalena voor nakomelingen hebben gezorgd. De zoektocht voert tot de conclusie dat Sophie Neveu de laatst levende nazaat van het goddelijke paar blijkt te zijn.

Mislukt scenario

In de meeste interviews die zij gaven vertellen de makers van de film wat een hels karwei het was om van het bomvolle boek van Dan Brown een filmscenario te maken. Een mislukt karwei blijkt nu. De film heeft voortdurend haast en schiet tegelijkertijd maar niet op. In de korte scènes die over elkaar heen buitelen wordt steeds een probleem geopperd én opgelost, niet door actie maar door de uitleg van Langdon en zijn collega Leigh Teabing (Ian McKellen). De actie in de film komt vooral van de getergde Opus Dei-albino Silas (Paul Bettany), hij geselt zichzelf, achtervolgt en vermoordt anderen. Langdon en Neveu doen ook het nodige spectaculaire vluchtwerk ondermeer door in Parijs heel hard achteruit te rijden in een Smartcar.

Cast

Ook in een amuserende actiefilm horen minstens de hoofdfiguren een ontwikkeling door te maken en daardoor hun vingerafdruk op je ziel achter te laten. De hoofdpersonen in deze film komen niet aan en tot elkaar en daardoor raken ze de kijker ook niet. Hanks heeft niets professoraals, Tatou lijkt als kleindochter onbewogen door de dood van haar grootvader en de bijrollen blijven steken in karikaturen van de snobistische Engelse geleerde (Teabing), de godsdienstwaaninnige (Silas), de ruwe bolster blanke pit (Jean Reno als Captain Fache) en de machtwellustige clericaal (Alfred Molina als bisschop Aringarosa).

Katholieke kitsch

De halve waarheden en verzonnen geschiedenissen uit het boek onderstreept Howard met allerlei katholieke kitsch en onzin. Opus Dei

leden telefoneren met elkaar in het Latijn. De kosteres van de Saint-Sulpice gaat gekleed in nonnendracht die al jaren niet meer in straten van Parijs is te zien. Er duiken overal katholieke nonnen in habijt op ook waar dat niet kan, bijvoorbeeld in de voormalige kloostergangen van de - let wel - Anglicaanse Westminster Abbey. Bisschoppen wonen in paleizen met *gothic* interieurs en drinken wijn uit vergulde glazen. Zij praten steeds met elkaar op samenzweerderige toon. Tafels liggen bezaaid met allerlei religieuze prularia en in het Opus Dei-vliegtuig hangt er zelfs een kruisbeeld aan de wand. Daarbij komt dat de hele film lang de muziek Hans Zimmer te horen is: veel quasi gregoriaans met Enya-achtige langgerekte ah's en oh's.

**Concilie als lachwekkend
pandemonium**

Om aan de uitleg van Langdon en Teabing wat actie toe te voegen zien we korte flashbacks naar de grote gebeurtenissen in de 'geschiedenis': de vlucht van de zwangere Maria Magdalena naar Frankrijk, de doop van keizer Constantijn, de verovering van Jeruzalem door de kruisvaarders, de heksenvervolging en de vervolging van de Tempeliers. Het concilie van Nicea wordt voorgesteld als een lachwekkend pandemonium van schreeuwende kerkvaders waar keizer Constantijn zijn wil aan oplegt. Alles met kunstige visuele effecten. Er wordt weinig aan de verbeelding overgelaten. Blijven de lezers van het boek ontwetend over wat er onder de piramide van het Louvre verborgen ligt. In de film gaat de camera tot diep onder de grond en toont de tombe van Maria Magdalena met een net iets te modern ogende beeltenis.

God wil seks

Kern van het boek is het *hiëros gamos*, een rituele copulatie door de grootvader van Sophie, een orgasme bij wijze van gebed waarvan zij als kind tegen haar wil getuige is. In de film is hier weliswaar een onschuldige scène van gemaakt, maar met de film en de merchandise (online games, een bordspel en een game voor de Playstation 2) komen alle indianenverhalen over het christelijk geloof uit het boek nu beschikbaar voor nog een breder publiek. De kern van Browns faction verhaal blijft toch 'God wil seks' en niet 'God is liefde'. De ware kerk is voor Langdon en Teabing een geslachtsgemeenschap in plaats van een liefdesgemeenschap.

Disclaimer

Het Opus Dei heeft niet voor niets de productiemaatschappij gevraagd aan de film een fictieverklaring vooraf te

laten gaan. Die zogeheten disclaimer is er niet gekomen. Maar je kunt een korte dialoog tussen Langdon en Neveu aan het einde van de film misschien wel zo zien. Langdon legt Sophie uit dat het allerbelangrijkste is wat je zelf gelooft en niet wat andere je willen laten geloven. De dialoog komt in het boek veel eerder in het verhaal voor. Howard plaatste hem opvallend aan het einde.

Voet boven de vijver

Een andere vondst van Howard is mogelijk nog een aanwijzing dat we het allemaal niet zo serieus moeten nemen met *The Da Vinci Code*. Sophie weet inmiddels dat zij de laatste nazaat van Jezus Christus is en neemt afscheid van Langdon. Dan houdt ze even haar voet boven de vijver en ze probeert of ze op water kan lopen en als dat niet lukt zegt ze lachend: “Misschien heb ik met wijn meer geluk.”

Rolf Deen // KFA

Filmbeschouwing

pdf | Document automatisch
aangemaakt door [https://
dev.opusdei.org/nl/article/the-da-vinci-
code-valt-zwaar-tegen/](https://dev.opusdei.org/nl/article/the-da-vinci-code-valt-zwaar-tegen/) (5-8-2025)